

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

Факультет економіки моря

Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

Corporate Governance

рівень вищої освіти – другий (магістерський)

тип дисципліни – обов'язкова

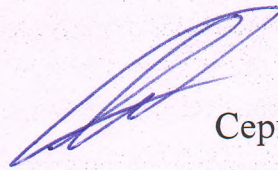
мова(и) викладання – українська

Робоча програма навчальної дисципліни «КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ» є однією із складових комплексної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування».

«02» 03 2023 р.

Розробник(и):

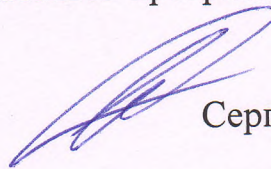
Доцент кафедри менеджменту,
кандидат економічних наук, доцент

Сергій СЕРГІЙЧУК

Проект робочої програми навчальної дисципліни «КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ» погоджено з гарантом освітньої програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування»

Гарант, доцент кафедри менеджменту,
кандидат економічних наук, доцент

Сергій СЕРГІЙЧУК

Проект робочої програми навчальної дисципліни «КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ» розглянуто на засіданні кафедри менеджменту

Протокол № 8 від «02» 03 2023 р.

Завідувач кафедри менеджменту
кандидат економічних наук, доцент

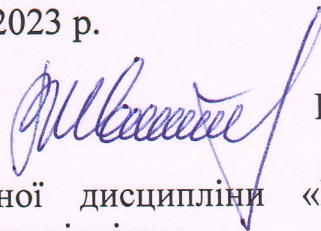

Ігор СІРЕНКО

Проект робочої програми навчальної дисципліни «КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ» розглянуто методичною радою факультету економіки моря

Протокол № 9 від «02» 05 2023 р.

Декан факультету економіки моря,
кандидат економічних наук, доцент

Вячеслав ІВАТА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ» погоджено з навчальним відділом

Начальник навчального відділу
кандидат технічних наук, доцент

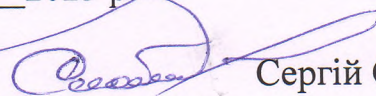
Андрій ЛАБАРТКАВА

Робоча програма навчальної дисципліни «КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ» затверджена Навчально-методичною радою НУК

Протокол № 4 від «24» 05 2023 р.

Голова НМР НУК

кандидат технічних наук, доцент

Сергій СЛОБОДЯН

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань – <i>07 Управління та адміністрування</i>	За вибором вищого навчального закладу	
Модулів – 1	Спеціальність – <i>073 Менеджмент</i>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		5-й	5-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		9-й	10-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	Освітній рівень: другий (магістерський)	Лекції	
		15 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	12 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		75 год.	98 год.
	Індивідуальні завдання: 0 год.		
	Вид контролю: екзамен		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – ознайомлення студентів із теоретичними основами корпоративного управління, інституційними та інформаційними інструментами забезпечення функціонування системи корпоративного управління на вітчизняних підприємствах виробничої сфери.

Завдання вивчення дисципліни – теоретична та практична підготовка студентів фаху з питань:

- застосування теоретичних аспектів корпоративного управління в практичній діяльності;
- використання основних елементів та принципів корпоративного контролю, механізм його здійснення в діяльності підприємств;
- застосування методів оцінювання економічної ефективності корпоративного управління.

Після вивчення дисципліни *студент повинен знати:*

- принципи корпоративного управління;
- моделі корпоративного управління в сучасних умовах;
- основні елементи та принципи корпоративного контролю;
- методи оцінювання економічної ефективності корпоративного управління.

Вміти використовувати: теоретичні основи корпоративного управління; принципами корпоративного управління в сучасних умовах; особливості моделей корпоративного управління в сучасних умовах, міжнародний та вітчизняний досвід становлення; принципи та механізм функціонування найвищого рівня управління акціонерним товариством (загальні збори акціонерів, рада директорів, спостережна рада та ревізійних органів); права та обов'язки акціонерів, їх реалізацію, дотримання та захист; порядок виплати дивідендів та проведення ефективною дивідендною політики; основні елементи та принципи корпоративного контролю, механізм його здійснення, а також основні процеси ринку корпоративного контролю (злиття

та поглинання); природу корпоративних конфліктів, способи їх уникнення та урегулювання; умови та методи оцінювання економічної ефективності корпоративного менеджменту на акціонерних товариствах; склад основних елементів та механізм формування корпоративної культури на сучасному акціонерному товаристві.

Дисципліна "Корпоративне управління" відповідно до структурно-логічної схеми викладання дисциплін, передбачених навчальними планами вищевикладеного фаху, викладається після вивчення дисциплін "Менеджмент і адміністрування", "Економіка і фінанси підприємства", "Зовнішньоекономічна діяльність підприємства".

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні положення корпоративного управління

Тема 1. Теоретичні основи корпоративного управління

Сутність корпоративного управління та його роль в процесі господарювання. Характеристика елементів корпоративного управління. Принципи корпоративного управління та вплив міжнародного співтовариства на їх узагальнення. Моделі корпоративних відносин: світовий досвід та особливості управління корпораціями в Україні. Еволюція формування корпоративної форми організації бізнесу. Основні характеристики інтеграційних процесів, типи та форми інтегрування. Корпоративна культура та її роль в корпоративному управлінні. Різновиди організаційних об'єднань корпоративного типу в різних секторах економіки.

Рекомендована література: [1, с. 7–14], [2, с. 8–10], [3, с. 5–12], [4, с. 62–84], [5, с. 9–21].

Тема 2. Зовнішня сфера корпоративного управління

Форми державного регулювання ринку цінних паперів. Роль і функції Комісії з цінних паперів та фондового ринку. Антимонопольне регулювання в корпоративному секторі. Управління державними корпоративними правами. Податкова політика в корпоративному секторі України. Сутність та роль депозитарної системи в корпоративному регулюванні. Види депозитарної діяльності та її суб'єкти. Управління рухом акцій на первинних і вторинних ринках. Фінансові посередники в системі корпоративного управління. Основні організаційні форми фінансового посередництва.

Рекомендована література: [1, с. 14–17], [2, с. 11–23], [3, с. 13–29], [4, с. 62–84], [5, с. 9–21].

Тема 3. Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління

Ключові учасники корпоративних відносин: світовий досвід та вітчизняна практика. Структура корпоративних органів управління. Підпорядкованість органів управління корпорації. Спостережна рада та причини її створення. Повноваження спостережної ради. Виконавчий орган

корпорації та його повноваження. Ревізійна комісія. Повноваження ревізійної комісії. Порядок формування органів управління та їх кількісний склад. Порядок роботи органів управління. Трудові відносини з посадовими особами органів управління корпорації. Відповідальність посадових осіб органів управління акціонерного товариства. Заходи щодо забезпечення інформаційної прозорості в Кодексі корпоративної поведінки.

Рекомендована література: [1, с. 18–22], [2, с. 41–55], [3, с. 30–47], [4, с. 62–84], [5, с. 22–41].

Змістовий модуль 2. Механізми корпоративного управління

Тема 4. Тактичне і стратегічне управління корпораціями

Особливості тактичного і стратегічного управління корпораціями. Тактичне і стратегічне управління як інструмент реалізації потенціалу корпоративного управління. Визначення параметрів системи тактичного і стратегічного планування корпорації. Система погодження та затвердження стратегічних і поточних планових документів. Сутність та критерії формування системи тактичного і стратегічного моніторингу. Зв'язок результатів моніторингу з цілями та стратегією корпорації. Визначення цілей діяльності корпорацій. Характеристика підходів та загальні закономірності встановлення корпоративних цілей. Особливості визначення корпоративної місії та забезпечення її взаємозв'язку з місіями корпоративних формувань.

Рекомендована література: [1, с. 56–66], [2, с. 91–95], [3, с. 48–64], [4, с. 85–109], [5, с. 42–50].

Тема 5. Управління корпоративними витратами

Сутність, класифікація та підходи до ідентифікації витрат. Особливості формування корпоративних, витрат. Планування витрат корпорації. Організування центрів відповідальності. Мотивування працівників за оптимізацію витрат. Контролювання та регулювання корпоративних витрат. Резерви зниження корпоративних витрат. Форми фінансового забезпечення корпоративних витрат.

Рекомендована література: [1, с. 56–66], [2, с. 98–101], [3, с. 64–74], [4, с. 85–109], [5, с. 51–53].

Тема 6. Звітність та контролювання в системі корпоративного управління

Вимоги до звітності учасників фондового ринку. Побудова фінансової звітності згідно з міжнародними та національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. Розкриття звітної інформації учасниками фондового ринку. Консолідована фінансова звітність. Поняття та концептуальні засади корпоративного контролю. Система корпоративного контролю та її функції. Форми та моделі корпоративного контролю. Внутрішній та зовнішній аудит в корпораціях. Типові прийоми забезпечення правового захисту інвесторів за інсайдерської та аутсайдерської систем корпоративного менеджменту та контролю. Заходи щодо забезпечення функціонування механізмів корпоративного управління і контролю в Кодексі корпоративної поведінки.

Рекомендована література: [1, с. 56–66], [2, с. 102–114], [3, с. 75–93], [4, с. 85–109], [5, с. 54–67].

Тема 7. Оцінювання ефективності корпоративного менеджменту

Рейтингове оцінювання якості корпоративного менеджменту. Критерії фінансової оцінки якості різних систем корпоративного управління: показники зворотності банківських кредитів, акціонерна вартість і вартість "учасників". Максимізація акціонерної вартості як ідеологія корпоративного управління. Методичні підходи до визначення ефективності корпоративного менеджменту. Фактори підвищення ефективності корпоративного менеджменту. Показники та особливості оцінювання ефективності корпоративного менеджменту. Напрями підвищення ефективності управління корпораціями. Оцінювання ефективності механізмів корпоративного менеджменту. Організаційна ефективність: сутність, параметри та методи оцінювання. Ефективність інвестиційної та інноваційної діяльності. Ефективність корпоративного управління як досягнення балансу інтересів.

Рекомендована література: [1, с. 66–84], [2, с. 115–131], [3, с. 94–117], [4, с. 130–171], [5, с. 126–142].

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Основні положення корпоративного управління												
Тема 1. Теоретичні основи корпоративного управління	20	2	4	–	–	14	20	2	–	–	–	18
Тема 2. Зовнішня сфера корпоративного управління	20	2	4	–	–	14	20	2	2	–	–	16
Тема 3. Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління	20	2	4	–	–	14	20	–	2	–	–	18
Разом за змістовим модулем 1	60	6	12	–	–	42	60	4	4	–	–	52
Змістовий модуль 2. Механізми корпоративного управління												
Тема 4. Тактичне і стратегічне управління корпораціями	15	2	4	–	–	9	15	2	2	–	–	11
Тема 5. Управління корпоративними витратами	15	2	4	–	–	9	15	2	2	–	–	11
Тема 6. Звітність та контролювання в системі корпоративного управління	15	2	4	–	–	9	15	2	2	–	–	11
Тема 7. Оцінювання ефективності корпоративного менеджменту	15	3	6	–	–	6	15	–	2	–	–	13
Разом за змістовим модулем 2	60	9	18	–	–	33	60	6	8	–	–	46
Усього годин	120	15	30	–	–	75	120	10	12	–	–	98

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Семінар 1. Економічно-статистичні показники акціонерних товариств	4
2	Семінар 2. Методи визначення дивідендів, форми і механізм виплати	4
3	Семінар 3. Органи управління акціонерним товариством: регламенти діяльності	4
4	Семінар 4. Реорганізація і реструктуризація акціонерних товариств	4
5	Семінар 5. Оцінка ефективності системи управління держмайном	4
6	Семінар 6. Оцінка ефективності окремих фінансових інструментів інвестування	4
7	Семінар 7. Оцінка державних корпоративних прав	6
—	Разом	30

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Господарські товариства як основа ринкової економіки	4
2	Тема 2. Корпоративне управління і держава	4
3	Тема 3. Загальні збори акціонерів як вищий орган управління акціонерним товариством	4
4	Тема 4. Принципи та стандарти корпоративного управління у розвинутих країнах світу	4
5	Тема 5. Модель корпоративного управління в Україні	4
6	Тема 6. Розкриття інформації про акціонерне товариство	4
7	Тема 7. Дивідендна політика	6
–	Разом	30

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота студентів (далі – ІРС) складається з роботи з літературою (доповнення конспектів лекцій, написання рефератів), роботи на ПК та виконання індивідуального завдання. Кожен студент повинен виконати індивідуальне завдання за погодженням із викладачем, під керівництвом якого студент приймає участь у кафедральній НДР.

Результати, отримані в процесі виконання завдань самостійної роботи у подальшому можуть бути використані студентами під час науково-дослідних робіт і виступів (доповідей) на студентських наукових конференціях та в підсумку – в процесі виконання випускної дипломної або магістерської роботи.

Результат: Студент повинен вміти систематизувати інформацію, працювати зі спеціальною літературою та законодавчими документами, знати відповіді на контрольні питання за темами лекцій. Виконані завдання оформляються в формі тез наукової доповіді і подаються на кафедру. Теми для індивідуальної роботи представлені в навчально-методичному комплексі документів.

8. Методи навчання

Навчальний процес в університеті здійснюється у таких формах: аудиторні навчальні заняття, самостійна та індивідуальна робота студентів, практична підготовка, контрольні заходи.

Аудиторні навчальні заняття проводяться за затвердженням в установленому порядку розкладом. До основних видів аудиторних навчальних занять належать: лекції, лабораторні, практичні, семінарські, індивідуальні заняття.

Лекції супроводжуються демонстрацією інформаційних слайдів з використанням мультимедійного проектора. Пакет інформаційних слайдів розроблено для кожної лекції з послідуєчим розвитком та доповненням. Необхідною умовою забезпечення ефективності лекційних занять є наявність

у студентів виданого друкарським способом конспекту лекцій, який використовується для попереднього та послідуочого опрацювання змістового модуля. Конспектування в процесі лекції повинно бути зведене до обґрунтованого мінімуму.

Лабораторні заняття проводяться викладачем відповідно до розробленого розгорнутого плану кожного заняття. Ці плани повинні своєчасно доводитись до відома студентів. Для заочної форми навчання розробляється та затверджується комплект планів з урахуванням обсягу аудиторних годин.

Метою лабораторного заняття є практичне підтвердження окремих теоретичних положень даної навчальної дисципліни, набуття практичних умінь та навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі. Лабораторне заняття проводиться з студентами, кількість яких не перевищує половини академічної групи.

Етапи підготовки і проведення лабораторного заняття: проведення попереднього контролю підготовленості студентів до виконання конкретної лабораторної роботи; виконання конкретних завдань у відповідності з запропонованою тематикою; оформлення індивідуального звіту; оцінювання результатів роботи студентів викладачем.

Індивідуальна робота студента включає виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ) та індивідуальні заняття з викладачем.

Індивідуальні завдання з окремих дисциплін (реферати, розрахунково-графічні роботи, есе, огляд літературних джерел та ін.) видаються студентам в терміни, передбачені вищим навчальним закладом, та виконуються студентом самостійно при консультуванні викладачем.

Самостійна робота студента є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Під час самостійної роботи студент опрацьовує теоретичний матеріал, виконує індивідуальні завдання,

проводить науково-дослідну роботу тощо. Зміст самостійної роботи студента над конкретною дисципліною визначається робочою навчальною програмою з дисципліни, навчально-методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

В процесі вивчення дисципліни проводяться **консультації** під час практичних завдань, лабораторних й індивідуальних робіт та в зазначені дні перед екзаменом. Для кращого засвоєння дисципліни рекомендується використовувати в процесі навчання елементи креативних технологій. Це дозволить збільшити зацікавленість студентів у вивченні та осмисленні теоретичного матеріалу, та сприятиме виробленню оригінальних рішень щодо практичних ситуацій.

9. Методи контролю

Контрольні заходи якості підготовки фахівців в університеті є необхідним елементом зворотного зв'язку. Вони забезпечують визначення рівня досягнення завдань навчання і дозволяють корегувати, при необхідності, хід навчального процесу. Контрольні заходи включають поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, звіту, захисту лабораторних робіт, виступів на семінарських та практичних заняттях, експрес-контролю, перевірки результатів виконання різноманітних індивідуальних навчально-дослідних завдань (розрахунково-графічних робіт, рефератів тощо), контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Оцінки, отримані студентами, виставляються викладачами у журналах обліку роботи академічної групи на кожному занятті. Якщо впродовж семест-

ру студент не з'являвся на заняття (не залежно від причини), а отже і не мав поточних оцінок, у відповідних графах журналу виставляються нулі ("0").

Модульний контроль (сума балів за окремий змістовий модуль – 3М) виставляється на підставі оцінок поточного контролю за модуль (можлива підсумкова контрольна робота за даним змістовим модулем) з метою оцінки результатів знань студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Змістовий модуль (розділ навчальної дисципліни) включає набір логічно пов'язаних між собою тем навчальної дисципліни, теоретичних положень, висвітлених під час лекцій, отримання навичок на практичних (семінарських або лабораторних) заняттях, виконання тестових, самостійних та індивідуальних завдань студентами.

Завданням модульного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблення навичок проведення розрахункових робіт, вміння вирішувати конкретні ситуаційні задачі, самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислювати зміст даної частини дисципліни, умінь публічно чи письмово подати певний матеріал.

Підсумковий контроль (семестровий контроль) проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому-кваліфікаційному рівні або на його завершальних етапах. Семестровий контроль проводиться у формі *семестрового екзамену* в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом.

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу із всієї дисципліни, здатності творчо використовувати накопичені знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо. Оцінювання здійснюється у балах. Зміст підсумкових та екзаменаційних завдань та система (шкала) оцінювання встановлюється кафедрами, а саме, кількість балів, яка може бути отримана на іспиті і яка додається до суми балів за змістові модулі (максимальна сума балів – 100).

Підсумковий контроль виставляється за умови, якщо студент виконав усі види навчальної роботи, визначені робочою навчальною програмою дисципліни, та отримав позитивні підсумкові оцінки за кожен з модулів. Для проведення підсумкового контролю передбачити додаткове заняття. З метою забезпечення об'єктивності оцінок та прозорості контролю набутих студентами знань та вмінь, семестровий контроль здійснюється в письмовій формі або з використанням комп'ютерних тестів.

Контрольні питання з курсу представлені в навчально-методичному комплексі документів.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Найменування показника	Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2				Всього балів
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100
Поточне тестування	4	4	4	4	4	4	4	28
Самостійна робота	4	4	4	4	4	4	4	28
МКР	7			7				14
Підсумковий екзамен	30							30
Всього балів								100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Сергійчук С. І. "Корпоративне управління" : навч. посіб. / С. І. Сергійчук. – Миколаїв : НУК, 2016. – 208 с.
2. Прямков О.Ю. Навчальний посібник для самостійної роботи з дисципліни "Корпоративне управління" : в 6 ч. / О.Ю. Прямков. – Миколаїв: НУК, – 2011.

12. Рекомендована література

Базова

1. Ігнат'єва І. А. Корпоративне управління [Текст] : підручник / І. А.Ігнат'єва, О. І. Гарафонова – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 600 с. // Режим доступу: http://culonline.com.ua/Books/Corp_upr_Ignatieva.pdf
2. Корпоративне управління і фінансовий ринок: проблеми теорії та практики: монографія / Н. Е. Дєєва; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Донецьк, 2011. – 523 с.
3. Мальська М. П., Мандюк Н. Л., Занько Ю. С. Корпоративне управління: теорія та практика. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 360 с. // Режим доступу: http://culonline.com.ua/Books/Korporativne_upravl_Malska2012.pdf
4. Мостенська Т. Л. Корпоративне управління: підручник / Т. Л. Мостенська, В. О. Новак. – К. «Каравелла», 2011.
5. Поважний О. С. Корпоративне управління : підр. / О. С. Поважний, Н. С. Орлова, А. О. Харламова. – К. : Кондор, 2013. – 244 с.

Допоміжна

6. Євтушевський В.А. Основи корпоративного управління. – К. : Знання-Прес, 2012. – 320 с.
7. Задихайло Д.М. Корпоративне управління : навч. посіб. / Д.М. Задихайло, О.Р. Кібенко, Г.В. Назарова. –Х. : Еспада, 2013. – 688 с.
8. Козаченко Г.В. Корпоративне управління : підручник для вузів / Г.В. Козаченко, А.Е. Воронкова. – Київ, Лібра, 2011, – 368 с.

9. Небава Н.Г. Теорія корпоративного управління: вузлові питання : навч. посібник / Н.Г. Небава. – К. : ЦНЛ – 2011. – 245с.
10. Сазонець І.Л. Корпоративне управління: світовий досвід та механізми залучення інвестицій : навч. посіб. / І.Л. Сазонець. – К. : ЦУЛ, 2010. – 304 с.
11. Кныш М.И. Стратегическое управление корпорациями / М.И. Кныш, В.В. Пучков, Ю.П. Тютиков. – СПб. : КультИнформПресс. – 2012. – 239 с.
12. Основы корпоративного управления : учеб. пособие / В.И. Россинский. – Ростов н/Д: Феникс; Новосибирск: Сибирские соглашения, 2008. – 252 с.
13. Храброва Й.А. Корпоративное управление: вопросы интеграции. Аффилированные лица, организационное проектирование, интеграционная динамика / Й.А. Храброва. – М. : АЛЬПИНА, 2010.
14. Корпоративне управління : навч. посіб. / О.С. Кузьмін, Л.І. Чернобай, А.О. Босак, О.С. Скибінський, М.В. Колісник, З.П. Гаталяк, О.В. Муқан. – Л.: Вид-во Нац. ун-ту "Львівська політехніка", 2009. – 172 с.

13. Інформаційні ресурси

Періодичні видання

1. Журнал «Бизнес» / Режим доступу: <http://www.business.ua/>
2. Науковий журнал «Бізнес інформ» / Режим доступу:
<http://www.business-inform.net/main/>
3. Журнал «Корреспондент» / Режим доступу: <http://korrespondent.net/>
4. Журнал «Forbes» / Режим доступу: <http://forbes.ua/ua>
5. Журнал «The Economist» / Режим доступу: <http://www.economist.com/>
6. Журнал «Проблемы и практики управления» / Режим доступу:
<http://www.uptp.ru/>

Інтернет-ресурси

1. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України / Режим доступу: <http://smida.gov.ua/>

2. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку / Режим доступу: <http://www.nssmc.gov.ua/>
3. Загальнодоступна інформаційна база даних Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про ринок цінних паперів / Режим доступу: <http://stockmarket.gov.ua/>
4. Головний портал про фондовий ринок України / Режим доступу: <https://www.stockworld.com.ua/>
5. Перелік бірж / Режим доступу: <http://www.nssmc.gov.ua/fund/registers/exchange>
6. Наукова електронна бібліотека «КіберЛенінка» / Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/>
7. Федеральний освітній портал Економіка. Соціологія. Менеджмент / Режим доступу: <http://ecsocman.hse.ru/articles/16000479/>
8. McKinsey Quarterly – англomовне видання провідної міжнародної консалтингової компанії McKinsey & Company / Режим доступу: <http://www.mckinsey.com/insights>
9. The Economist – авторитетний англійський тижневик – діловий журнал, що охоплює широкий спектр тем : політика, економіка, фінанси, культура, наука та ін. / Режим доступу: <http://www.economist.com/>
10. Strategy & Business – одно з найпопулярніших західних ділових видань. Основні теми, які освітлює журнал : управління компанією, управління ризиками, стратегічний розвиток, тренди фінансових ринків і багато що інше. / Режим доступу: <http://www.strategy-business.com/>